

לך לך - פא ע"א

שם מלפני שבאָה לעולם הזה ונתן גר על ראשו, שנאמר (איוב כט) בחלו גרו עלי ראשי, כל מי שרואים אותה מנדענעים ואומרים הוֹאת נַעֲמִי? היא משיבה ואומרת, (רות א) אל תקראנה לי נַעֲמִי קראן לי מְרָא וְגו'. אַני מְלָאָה הַלְכְתִי - באותו מקום, וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי ה' - כְּלִי תוֹרָה וְכִלֵּי מַעֲשִׂים טוֹבִים, שֶהַכְּנִים אוֹתִי לְגוֹף רַע. לְמָה תִקְרָאנִי לִי נַעֲמִי וְה' עֲנֵה בִי. וְאִם זוֹכָה, נִכְנַסְתָּ לְגַן עֵדֶן. כִּיִּן שְׁנַכְנַסְתָּ, יוֹשְׁבֵת שֵׁם בְּגֵן

[מנדענעט עס אַלמילך, זי מַחְלוּ, שׁוֹה הַרוּחַ מוֹדוּג עִם רוּחַ, שׁוֹי הַנֶּפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית] וְהַתְּלַבְּשׁוּ [ד"א וּמַתְּלַבְּשׁתָּ] שֵׁם בְּלִבוֹשׁ שֶׁל הַדְּמוּת שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה וְשֵׁם מִתְּעַדְנָת.

סְתֵר הַסְתָּרִים נִמְסָר לְחַכְמֵי הַלֵּב. [ארבע] שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת הֵן שְׂאֵחוֹזוֹת זו בְּזוֹ, וְאֵלוּ הֵן נֶפֶשׁ

[נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה, הַנִּשְׁמָה הַעֲלִיּוֹנָה שְׁנִקְרָאת יו"ם] רו"ח וְנִשְׁמָה. [נֶפֶשׁ] הַנֶּפֶשׁ הִיא הַפֶּחַ שֶׁהַגּוֹף נִכְנָה מִמֶּנּוּ. שְׂפָאֶשֶׁר הָאָדָם מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם

הַזֶּה לְהַזְדַּוֵּג עִם נִקְבָּתוֹ, כֹּל אֵיבָרָיו מְסַכְּמִים [נ"א מַתְּכַנְסִים] וְנִתְקַנְּיִם לְהַנּוֹת [לְנִשְׁמָה] שֵׁם, וְאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ וְהַרְצוֹן שֶׁלּוּ

מְסַכְּמִים עִם אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה [מַמְשׁ], וּמוֹשֵׁף אֵת אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ וּמְכַנְּסִים אוֹתָהּ שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁשׁוֹפֵף. וְכַתוּב רְצוֹן וְהַמְשַׁכֵּת הַנֶּפֶשׁ

שְׂמוֹשֵׁף לְשֵׁם, נִמְשָׁף כַּח אַחַר לְשֵׁם מְאוֹתָן הַדְּרָגוֹת שְׁנִקְרָאוֹת אִישׁוּיִם, וְהַפֶּל נִכְנַס בְּמַשִּׁיכַת הַזֶּרַע הַהוּא וְנִכְנָה מִמֶּנּוּ הַגּוֹף. וְזֶהוּ הַפֶּחַ הַרְאִשׁוֹן הַתְּחִתוֹן שֶׁל אוֹתָם [ארבע] שְׁלֹשׁ.

וּמִשׁוֹם שְׂזוֹאת [נִשְׁמָה לְנִשְׁמָה] הַנֶּפֶשׁ נִקְרָבֶת בְּדַבְּקוֹת וְהִיסוּד שֶׁל הַגּוֹף, הַקְּרָבָן שְׁנִקְרָב לְכַפֵּר עַל הַנִּשְׁמָה נִתֵּן חֵלֶק לְאוֹתָם הַדְּרָגוֹת שֶׁל אִישׁוּיִם [שְׁנִקְרָאוּ רוּחַ וְנֶפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית], מִשׁוֹם שְׂמַשִּׁיכַת הַחֵלֶק שֶׁל אוֹתָהּ

[נִשְׁמָה] הַנֶּפֶשׁ בְּאֵה מֶהֱם. וְהִינוּ שְׂכַתוּב אֵת קְרַבְנֵי לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי [מִהוּ לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי? שְׂנוֹתָן מוֹזוֹן לְאִשֵּׁי, וְהוּ שֶׁפַּע מְאוֹר שֶׁהֵם נִתְּנִים מוֹזוֹ הַשְּׂכֵלִית], מִשׁוֹם שֶׁהוּא פֶּפֶרֶת הַנֶּפֶשׁ נוֹטְלִים חֵלְקָם. וְכַשְׂמַת אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לֹא זֹזָה מִן הַקְּבֵר לְעוֹלָמִים, וּבַפֶּחַ הַזֶּה יוֹדְעִים הַמֵּתִים וּמְסַפְּרִים זֶה עִם זֶה.

הַרוּחַ הִיא שְׂמַקְיָמַת אֵת הַנֶּפֶשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהִיא מַשִּׁיכַת הַתְּעוֹרוֹרוֹת הַנִּקְבָּה לְזָכֵר כְּשֶׁהֵם

אֲתִיבַת הִיא וְאִמְרָה (רות א) אֵל תִּקְרָאנִי לִי נַעֲמִי קְרָאן לִי מְרָא וְגו'. אַני מְלָאָה הַלְכְתִי בְּהַוּא אַתָּר וְרִיקָם הַשִּׁיבְנִי וְ בְּלֹא תוֹרָה וְכִלֵּי מַעֲשִׂים טוֹבִים דַּעֲיִל לִי בְּנוֹפֵא בִישָׂא לְמָה תִקְרָאנִי לִי נַעֲמִי וְ עֲנֵה בִי. וְאִי זְכָאת עֲיִילַת לְגַנְתָּא דְעֵדֶן, כִּיִּן דְעֲיִילַת יִתְבָּא תַמָּן בְּגַנְתָּא (אִידוּוּגַת בְּאֵלִימְלֶךְ דָּא מַחְלוּן דְדָא רוּחַ אִידוּוּגַת כְּרוּת דְדָא נֶפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית) וְאַתְּלַבְּשׁוּ (ד"א וְאַתְּלַבְּשׁתָּ) תַמָּן בְּלִבוֹשָׁא דְדִיוקְנָא דְהִיא עֲלִמָּא וְאַתְּעַדְנַת תַמָּן.

סְתֵרָא דְסְתָרִין לְחַכְמֵי לְבָא אַתְּמַסֵּר. (ארבע) תֵּלַת דְרָגִין אַנוּן דַּאֲחִידִין דָּא בְדָא, וְאַלִין אַנוּן נֶפֶשׁ (נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא נִשְׁמָתָא עֲלָאָה דַאֲחִקְרֵי יו"ד) רו"ח וְנִשְׁמָה. (נֶפֶשׁ) נֶפֶשׁ אִיהוּ חִילָא דְגוֹפָא אַתְּבְּנֵי מִנִּיה. דְכַד בַּר נֶשׂ אַתְּעַר בְּהִיא עֲלִמָּא לְאַזְדוּוּגָא בְּנוֹקְבִיָּה כֹּל שִׁיפֵי מְסַתְּפָמֵי (נ"א מַתְּפַנְשִׁי) וּמַתְּקַנֵּי לְאַתְהַנְּאָה (לְנִשְׁמָה) תַמָּן, וְהוּא נֶפֶשׁ וְרַעוּתָא דִילִיָּה אֶסְתַּפֵּם בִּיה בְּהוּא עוֹבְדָא (מַמְשׁ) וּמְשִׁיף לִיה לְהוּא נֶפֶשׁ וְאַעֲיִל לִיה תַמָּן בְּהוּא זְרַעָא דְאוּשִׁיד.

וּמַגּוּ רַעוּתָא וּמְשִׁיכוּ דְנִפְשָׁא דְמְשִׁיף תַמָּן, אַתְּמַשֵּׁף חִילָא אוּחְרָא תַמָּן מֵאַנוּן דְרָגִין דַאֲתַקְרוּן אִישׁוּיִם, וְעָאל כֹּלָא בְּמַשִּׁיכוּ דְהוּא זְרַעָא, וְאַתְּבְּנֵי מִנִּיה גוֹפָא. וְדָא אִיהוּ חִילָא קְדַמָּאָה תַתָּאָה דְאַנוּן (ארבע) תֵּלַת.

וּבְגִין דְהִיא (נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא) נֶפֶשׁ אַקְרִיב בְּדַבְּקוּתָא וִיסוּדָא דְגוֹפָא, קְרַבְנָא דַאֲתַקְרִיב לְכַפְרָא עַל נִשְׁמָתָא אַתְּהִיבַת חוּלְקָא לְאַנוּן דְרָגִין דְאִישׁוּיִם (דַאֲתַקְרוּן רוּחַ וְנֶפֶשׁ הַשְּׂכֵלִית) בְּגִין דְמַשִּׁיכוּ דְחוּלְקָא דְהוּא (נִשְׁמָה) נֶפֶשׁ אַתִּי מְנַיְהוּ. וְהִינוּ דְכַתִּיב אֵת קְרַבְנֵי לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי (מִהוּ לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי דְהִיב מוֹזָנָא לְאִשֵּׁי וְדָא הוּא שֶׁפַּע מְאוֹר דְאַנוּן מַתְּהַנֵּן מוֹזוֹ הַשְּׂכֵלִית) בְּגִין דְהוּא כַפְרָה דְנֶפֶשׁ גְּטִלֵי חוּלְקִיהוּן. וְכַד מִית בַּר נֶשׂ בְּהִיא עֲלִמָּא, הִיא נֶפֶשׁ לֹא אַתְּעַדֵי מִן קְבָרָא לְעֵלְמִין, וּבְחִילָא דָּא יְדַעֵי מַתְיָא וּמַשְׁתַּעוּ דָּא עִם דָּא.

רוּחַ אִיהוּ דְמַקְיָיִם לְנֶפֶשׁ בְּהִיא עֲלִמָּא. וְאִיהוּ מַשִּׁיכוּ

[נִשְׁמָה] הַנֶּפֶשׁ בְּאֵה מֶהֱם. וְהִינוּ שְׂכַתוּב אֵת קְרַבְנֵי לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי [מִהוּ לְחַמֵּי לְאִשֵּׁי? שְׂנוֹתָן מוֹזוֹן לְאִשֵּׁי, וְהוּ שֶׁפַּע מְאוֹר שֶׁהֵם נִתְּנִים מוֹזוֹ הַשְּׂכֵלִית], מִשׁוֹם שֶׁהוּא פֶּפֶרֶת הַנֶּפֶשׁ נוֹטְלִים חֵלְקָם. וְכַשְׂמַת אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לֹא זֹזָה מִן הַקְּבֵר לְעוֹלָמִים, וּבַפֶּחַ הַזֶּה יוֹדְעִים הַמֵּתִים וּמְסַפְּרִים זֶה עִם זֶה. הַרוּחַ הִיא שְׂמַקְיָמַת אֵת הַנֶּפֶשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהִיא מַשִּׁיכַת הַתְּעוֹרוֹרוֹת הַנִּקְבָּה לְזָכֵר כְּשֶׁהֵם

דתערוותא דנוקבא לגבי דכורא כד אנון בתיאובתא חדא. וכדין אתערת לגבי דכורא בתיאובתא דילה, להאי ריח פגוונא דנוקבא לגבי דלתמא אשדיאת זרעא בתיאובתא לגבי דכורא. וסתרא דא (כד אשדיאת שפע בתיאובתא לגבי נוקבא והכא רוא) (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה.

בתשווקה אחת. ואז מתעוררת לזכר בתשווקתה לרוח הזו כמו שהנקה כלפי מטה שופכת זרע בתשווקה אל הזכר. והסתר הזה [כשנשפך שפע בתשווקה לנקבה, וכן סוד] (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה.

והאי רוי"ח (ונפ"ש ונשמ"ה ונשמ"ה לנשמ"ה כד) נפקא מהאי עלמא ואתפרשת מנפש (אתפרשו י"ה אסתלק לנתמא דערן בשמיא עלאה ומתלבש בדיוקנא עלאה מרקמא בכל גונוני) עאל לגנתא דערן דבהאי עלמא (מהאה), ואתלבש תמן גו אורא דגנתא כמה דמתלבשי מלאכי עלאי כד נחתין להאי עלמא. בגין דאנון מההוא ריח הוו דכתיב, (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות וגו'.

והרו"ח הזו [ונפ"ש ונשמ"ה ונשמ"ה לנשמ"ה כד] נפקא מהאי עלמא, כשיוצאת מן העולם הזה ונפרדת מן הנפש [נפרדים י"ה מסתלק לנן ערן בשמים העליונים, ומתלבש בדמות עליונה מרקמת מכל הגונים] נכנס לגן העדן שבעולם הזה [התחתון], ומתלבש שם בתוך האויר של הגן כמו שמתלבשים המלאכים העליונים כשיורדים לעולם הזה, משום שהם מאותה הרוח היו, שכתוב (תהלים קד) עשה מלאכיו רוחות וגו'.

אוף הכי רוחא מתלבש בגן עדן דארעא בדיוקנא דהאי עלמא ותמן אתעדנת בכל עדונין, בגן עדן דא אית ציורין ודיוקנין דהאי עלמא. ואית ציורין ודיוקנין דעלמא עלאה, ותמן פל אנון צדיקניא אזלין ומתעדנין תמן, ובריש ירחי ושפתי אנון בעאן לסלקא לעילא. (דיוקנא דא מרו"ח וא"ש דבהאי עלמא ודיוקנא דא אתעדנו בכל עדונין ובכל זמנ" ונר"ח" ושפתי" אסתלקו רוי"ח ונפ"ש ומתפשטי מהאי גופא ומתלבשי בדיוקנא עלאה כגן עדן דלעילא מרקמא בכל גונוני. כאן אתר הוא י"ה בלבושא דיליה ואודונו פתרא יהו"ה ואנון נהנין מאור השכינה)

אף כף הרוח מתלבשת בגן העדן של הארץ בדמות העולם הזה, ושם מתעדנת בכל העדונים. בגן העדן הזה יש ציורים ודמיות של העולם הזה, ויש ציורים ודמיות של העולם העליון, ושם פל אותם הצדיקים הולכים ומתעדנים שם. ובראשי חדישים ושבתות הם רוצים לעלות למעלה [הדמות הזו מרו"ח וא"ש של העולם הזה, ובדמות הזו מתעדנים בכל העדונים, ובכל המועדי"ם והחדשי"ם והשבתו"ת מסתלקים ררו"ח והנפ"ש ומתפשטים מהנוף הזה ומתלבשים בדמות עליונה כגן העדן שלמעלה מרקם בכל הגונים. כאן מקום הוא י"ה? בלבושו, ומודונו יחד יהו"ה, והם נהנים מאור השכינה].

ובמציעות גנתא אית עמודא חדא מרקמא בכל גונוני. וההוא ריח פד בעא לסלקא, אתפשט תמן מההוא לבושא (ונפשא אשתארת תמן בנופא) ועאל גו ההוא עמודא (וסלמת) וסליק לעילא גו ההוא אתר דנפקת מגייה, כדכתיב והרוח תשוב וגו'.

ובאמצע הגן יש עמוד אחד מרקם בכל הגונים, וכשאותה הרוח כאשר רוצה לעלות, מתפשטת שם מהלבוש ההוא [והנפש נשארת שם בגוף] ונכנסת לתוך אותו העמוד [ועולה] ועולה למעלה לתוך אותו המקום שיצאה ממנו, ככתוב והרוח תשוב וגו'.

ונטיל לה מיכאל כהנא רבא ומקריב לה קרבן בוסמין קמי קדשא בריך הוא, (ואתת) ויתבא תמן ומתעדנא בההוא צורא דחיי (ישעיה סד) דעין לא ראתה אלהים זולתך

ונטיל אותה מיכאל הפהן הגדול, ומקריב אותה קרבן בשמים לפני הקדוש ברוך הוא, (וכאן) ויושבת שם, ומתעדנת באותו צרור החיים, (ישעיה סד) שעין לא ראתה אלהים זולתך וגו'. אחר

לשנה אחת:
ל תשרי

לך לך - פא ע"ב

ג' שנים-ש"א:
ה טבת תעא

כף יורדת לתוף הגן של הארץ ומתעדת בכל העדונים, ומתלבשת בלבוש ההוא [ומודונג עם נפש], ויושבת שם בעטור של אחד פי שנים מפמה שהיתה בראשונה. [והו כהל. ועולה לשיבות של גן העדן ומתעסקת בתורה, ובכל ראשי חדשים ומועדים ושבתות יורדת להודג עם הנפש].

הנשמה היא פח עליון על כל אלו, והיא מוכח הזכר, הסוד של עץ החיים. זו עולה למעלה מיד, וכל אלו [אוקן] שלש הדרגות נקשרות יחד זה עם זה. וכשנפרדות, פלן עולות ושבבות לאותו מקום שיצאו ממנו.

בשהרוח הזו יוצאת מן העולם הזה ונכנסת למערה ששם אדם והאבות, הם נותנים לה פנקס סימן, ונכנסת לגן העדן. קרבה לשם, ומוצאת הפרוכים ואותה להט החרב המתהפכת. אם זוכה - רואים פנקס הסימן, ופותחים לה פתח ונכנסת. ואם לא - דוחים אותה החוצה.

ויושבת שם. כל אותו הזמן שיושבת, מתלבשת שם בדמות של העולם הזה. ובראשי חדשים ושבבות כשורצה לעלות, הצדיקים שבגן עדן נותנים לה פנקס סימן ועולה בעמוד ההוא, ופוגשת את אותם שומרי חומות ירושלים. אם זוכה - פותחים לה פתח ונכנסת, ואם לא - נוטלים ממנה אותו הפנקס ודוחים אותה החוצה. היא שבה לגן ואומרת, (שיר ג) מצאוני השומרים הסבכים בעיר וגו', נשאו את רידי מעלי. זהו פנקס הסימן שנטלו ממנו [ממנה].

שומרי החומות, אלו אותם

וגו'. לכתר (דף פא ע"ב) נחתא לגו גתא דארעא ומתעדנא בכל עדונין, ואתלבשת בההוא לבושא (ואודונגת בגפיש דידיה) ויתבא תמן בעטורא על חד תרין מפמה דהות בקדמיתא. (נדא הוא בחול ואסתלקא בשיבות דגן עדן ומתעסקא באורייתא ובכל רישי ירחי וזמני ושבתאי נחתא אודונגת בגפיש).

נשמה היא חילא עלאה על כל אליו, ואיהי מחילא דדכורא רזא דאילנא דחיי. ודא סלקא לעילא מיד. וכל הגי (ר"א אנון) תלת דרגין מתקשרין פחדא דא בדא. וכד מתפרשן פלהו סלקין ותבין לההוא אתר דנפקו מגיה.

פד האי רוחא נפקת מהאי עלמא ועאלת בגו מערתא דאדם ואבהן תמן. אנון יתבין לה פנקס סימנא ועאלת לגבי גנתא דעדן, קריבת תמן ואשפחת פרוכים וההוא להט החרב המתהפכת. אי זכאת חמאן פנקס סימנא ופתחין לה פתחא ועאלת. ואי לא דחין לה לבר.

ויתבא תמן, כל ההוא זמנא דיתבא מתלבשא תמן בדיוקנא דהאי עלמא. ובריש ירחי ושבתאי כד בעאת לסלקא, צדיקניא דבגנתא דעדן יתבין לה פנקס סימנא, וסלקת בההוא עמודא ופגעת באנון נטרי חומות ירושלים, אי זכאה פתחין לה פתחא ועאלת. ואי לא נטלין מינה ההוא פנקס ודחין לה לבר. תבת לגנתא ואמרה (שיר השירים ג) מצאוני השומרים הסבכים בעיר וגו' נשאו את רידי מעלי, דא איהו פנקס סימנא דנטלי מגיה (ר"א מינה).

שומרי החומות אליו אנון נטרי חומות ירושלים. (כדונקא דא נשמתא לנשמתא אתפשט מההוא לבושא דלעילא ומסתלק לעילא לעילא ואתהני מאור השכינה. ונשמה (ס"א ונפשא) אשתארת בגופא ובכל רישי ירחי וזמני ושבתאי נחתא נשמה לנשמה ומודונגא לנשמה דאשתארת בגופא ומודונגא בנשמה ודיוקנא דגנתא דעדן דלעילא תוה מן רוח ועפר ההוא דאשתמודע לגבי עילא ורוז נקרא הוא ובלבושא דא מתלבש י"ה לבושא דגנתא דעדן דלתתא הוא אש ומים שנאמר שמים. עד הכא רוחא דשמאלא היוודת למטה אולת לדרנא דיליה ונפש דיליה אשתארת בגופא דארעא דתיב, (איוב יד) אך בשרו עליו יבאב וגו'. ועל דא אמרו דמתא

שומרי חומות ירושלים. [כדונקא הוה, הנשמה לנשמה מתפשטת מאותו הלבוש שלמעלה ומסתלקת למעלה למעלה ונהנית מאור השכינה. והנשמה (הנפש) נשארת בגוף, ובכל ראשי החדשים והשבבות יורדת נשמה לנשמה ומודונגת עם הנשמה שנשארה בגוף ומודונגת עם הנשמה, והדמות של גן העדן שלמעלה היתה מן הרוח והעפר שזכר לגבי מעלה, בסוד חשוב הוא, ובלבוש זה מתלבש י"ה לבוש של גן עדן

ידעי בעלמא דאתי מן קרא דצדיקניא ומעלמא תתאה ומשתענין דא עם דא (עד כאן סתרי תורה):

זוהר

וירד אברם מצרימה לגור שם. מאי טעמא למצרים. אלא בגין דשקיל לגן יי. דכתיב פגן יי פארץ מצרים. דתמן שקיל ונחית חד נהרא דאיהו לימינא דכתיב, (בראשית ב) שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ החוילה אשר שם הזקב. ואברהם פיון דידע ועאל בהימנותא שלימתא. פועא למנדע כל אנון דרגין דאתאחדן לתתא. ומצרים הוה נטיל מימינא (ד"א לימינא) ובגין פך נחת למצרים. ותא חזי, כפנא לא אשתכח בארעא אלא כד מסתלקי רחמי מן דינא:

ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה. אמר רבי אלעזר כאשר הקריב, כאשר קרב מיבעי ליה. מאי כאשר הקריב, אלא כדכתיב, (שמות יד) ופרעה הקריב דאיהו אקריב להו לישראל לתיובתא. אוף הכא הקריב, דאקריב גרמיה לקדשא ברין הוא כדקא יאות. לבא מצרימה לאשגחא באנון דרגין ולא תרחקא מנייהו ולא תרחקא מעובדי מצרים.

אמר רבי יהודה תא חזי, כיון (פ"א בגין) דנחת אברהם למצרים בלא רשו, אשתעבדו בנוי במצרים ארבע מאה שנין, דהא כתיב וירד אברם מצרימה. ולא פתיב רד מצרים, ואצטער כל ההוא ליליא בגינה דשרה.

ויאמר אל שרה אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את. וכי עד ההיא שעתא לא הוה ידע אברהם דאשה יפת מראה הוה. אלא הא אוקמוה דעד ההיא

שלמטה, הוא אש ומום, שנאמר שמים. עד כאן הרוח של השמאל היוצרת למטה, יורדת לדנקתה, (נפשה נשארת בגוף של הארץ, שכתוב (איוב יד) אך בשרו עליו וכאב וגו'. ועל זה אמרו שהמתים יודעים בעולם הבא מכבוד הצדיקים ומהעולם המתחולל ומספרים זה עם זה). עד כאן סתרי תורה זוהר

וירד אברם מצרימה לגור שם. מה הטעם למצרים? אלא משום ששקול לגן ה', שכתוב פגן ה' פארץ מצרים. ששם שקל וירד נהר אחד שהוא לימין, שכתוב (בראשית ב) שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ החוילה אשר שם הזקב. ואברהם פיון שידע ונכנס באמונה השלמה, רצה לדעת כל אותן הדרגות שנאחזו למטה. ומצרים הנה נוסע מימין (ד"א לימין), ומשום פך ירד למצרים. ובא וראה, הרעב לא נמצא בארץ אלא כאשר מסתלקים רחמים מן הדין.

ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה. אמר רבי אלעזר, כאשר הקריב? כאשר קרב הנה צריך להיות! מה זה כאשר הקריב? אלא כפתיב (שמות יד) ופרעה הקריב, שהוא קרב את ישראל לתשובה. אף כאן הקריב, שהקריב את עצמו לקדוש-ברוך-הוא פראוי. לבא מצרימה, להתבונן באותן הדרגות ולהתרחק מהן ולהתרחק ממעשי מצרים.

אמר רבי יהודה, בא ראה, כיון (פ"א משום) שירד אברהם למצרים בלי רשות, השתעבדו בניו במצרים ארבע מאות שנה, שהרי פתוב וירד אברהם מצרימה, ולא כתוב רד מצרים, והצטער כל הלילה ההוא בשביל שרה.

ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את. וכי עד השעה ההיא לא הנה יודע אברהם שהיתה אשה יפת מראה? אלא זה פרשה, שעד השעה ההיא לא הסתכל בדמות שרה מרב הצניעות שהיתה